

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI 22. NOVEMBER 2014

FAGLIGHED OG IT

SIMON SKOV FOUGT
PH.D.-STIPENDIAT, CAND.P/ED., LÆRER

Situationsdidaktik og multimodal læsning og skrivning
Skolen i Midten d. 22. november 2014

SLIDES KAN HENTES FRA
www.simon-skov-fougt.dk/main/foredrag

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

DIGITALISERING – SKOLEN 2.0

- > *Radioen bliver bogens død* (Edison 1912)
- > **Teknologifetichisme**
- > Ubegrænsede muligheder
- > Læringspotentiale?
- > It → mennesker
- > Mennesker → it
- > Vi skal vælge begrundet

It er IKKE svaret!

> TÆNK MÅL FØR MIDDEL

1. Hvad vil vi?
2. Kan it hjælpe?

FAGLIGHED OG IT SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 2

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

MULIGHEDER I SKYEN

> It er her - uanede muligheder med tre læreropgaver

- 1. Relevans**
  - > Forsøgsrapport som photostory?
  - > *Danish cities* i en wiki?
  - > CD-ord i dansk
  - > Blogge i Kristendom?
  - > Debattere online i samfundsfag?
  - > Virtuelle broer i matematik?
- 2. Undervisning i it**
  - > Søgning
  - > Kildekritik
- 3. Vekselvirkning ml. produktion og analyse**

It er IKKE svaret!

FAGLIGHED OG IT SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 3

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

LÆRERKOMPETENCEUDVINKLING

> Der er kun én måde: Dewey - **LEARNING BY DOING**

> **SAMMEN**

> Skolens kultur er afgørende

- > Slagelse-projektet
- > 1. Et opdateret fagsyn
- > 2. En fagdidaktisk kompetence
- > 3. En undervisningspraktisk kompetence
- > 4. Tilstrækkelige teknologiske ressourcer

SAMARBEJDE er svaret!

> Kurser har ringe effekt

> Systematisk videndeling

FAGLIGHED OG IT SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 4

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI 22. NOVEMBER 2014

FAGLIGHED, SITUATIONER OG IT

SIMON SKOV FOUGT
PH.D.-STIPENDIAT, CAND.P/ED., LÆRER

Vekselvirkning mellem produktion og analyse

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

POINTE NR. 1

> It skal integreres i **MENINGSFULDE, SOCIALE** situationer, hvor fagligheden **ANVENDES** af **ELEVERNE**

> Kontekstualisér fagligheden

> Anvend fagligheden i meningsfulde situationer

> *Innovativ undervisning er didaktiske designs, hvor i der indgår it-understøttede læreprocesser*

- > med en høj grad af elevaktivitet med fagligt sigte
- > som er projektorienterede
- > som er kollaborative
- > som inddrager kommunikative kompetencer
- > som inddrager verden uden for skolen

FAGLIGHED OG IT SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 6

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

FAGLIGHED

- > Faglighed = udvikling af begreber, metoder og aktivitetsformer
- > Faglighed er
  - > at se med et særligt perspektiv på fænomener i verden
  - > at anvende systematiske tilgange over for nye udfordringer
  - > at kunne genkende noget nyt som noget kendt
  - > at kende og kunne se sammenhænge i en kompleks verden

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 7

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

FAGLIGHED (LARS QVORTRUP)

- > 1. orden: **Kvalifikationer:** Faglig viden (fakta)
> Eleven skal kunne faget (basisfaglighed)
- > 2. orden: **Kompetencer:** Brug, anvendelse
> Eleven skal kunne bruge faget
- > 3. orden: **Faglige paradigmer:** Perspektivering
> Eleven skal kunne bruge ting, hun har lært gennem faget i sit møde med udfordringer i situationer

- 1. orden: Fagets stof og færdigheder
- 2. orden: Anvendelse af faget
- 3. orden: **Situationer** med udfordringer – hvor fagets metoder og vidensområde kan tages i brug

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 8

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

SITUATIONS DIDAKTIK

- > *Planlægning, gennemførelse og evaluering af scenariebaserede undervisningsforløb, hvor fagligheden meningsfyldt kontekstualiseres og anvendes i en social og meningsfuld situation med et reelt produktionsmål* (Fougt, 2013ab)

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 9

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

SITUATIONS DIDAKTIK

- > Situationer, hvor fagligheden indgår, i stedet for at tænke i isolerede fagligheder.
- > Tænk **PROJEKTORIENTET** frem for i fag
- > Situationen skal give en meningsfuld klangbund for det, der skal læres.
- > Nøgleordene er fælles praksis, meningsfuld kommunikation, **AKTIVE ELEVER** og et reelt produktionsmål.

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 10

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

SPOR GENNEM AUSTRALIEN

- > **Situeret læring: Tænk i situationer**
> I hvilke meningsfyldte sociale situationer indgår fagligheden meningsfuldt?
- > *En gruppe unge danskere er gennem Ministeriet for Undervisning blevet valgt til at deltage i en 3-ugers udvekslingsrejse til Australien, arrangeret af Dansk-Australsk Forening*
- > Hvorfor er du blevet valgt?
- > Hvordan ser en turistbrochure om Australien og gode råd om bagage mon ud?
- > Hvad viser jeres guide jer i Sydney?
- > Hvad skriver jeres figur i postkortet hjem?
- > Hvad ser I på museet om Australiens historie?

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 11

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

TURISTCHEF I XKØBING

- > **Situeret læring: Tænk i situationer**
- > Turistchef i Xkøbing
- > Flere og flere unge turister (skolerejser/lejrskoler)
- > Hjælp os med at lave et spændende turistste
- > Steder at se
- > Gode ture
- > Områdets historie og natur
- > Producer
- > Hjemmeside
- > Video
- > Brochurer osv.

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 12

 AARHUS UNIVERSITET

DEBATSPIL

- > Argumentation og mundtlig præsentation
- > Organdonation
- > Dyrevelfærd
- > Politiske partier
- > Osv.
- > Organisation
- > Eleverne skal vide noget om (deres del af) emnet
- > De har en (tildelt) holdning hertil
- > Klart formål (fx en paneledebate)
- > Rammer for diskussionen (ordstyrer, sprog, henvendelse)
- > Slutdato

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 13

 AARHUS UNIVERSITET

SIMULER

- > Turistchef
- > Ungechef
- > Journalist
- > Filmskaber
- > Forfatter
- > Kommunikationsrådgiver
- > Tv-producer
- > Virksomhedsejer
- > Politiker
- > It-supporter
- > Anmelder
- > Kommune
- > Skole

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 14

 AARHUS UNIVERSITET

STRUKTUR

- > Fagligheden skal **SITUERES** (jf. Lave & Wenger 2003)
- > *Situationsdidaktik* kræver *scenariekompetence* hos læreren (Bundsgaard 2011)
- > **Udfordringer**
- > At kunne forestille sig situationen
- > Hvilke faglige delelementer indeholder situationen?
- > Organisering af undervisningen
- > Faglig fordybelse
- > Lærersens **FAGDIDAKTISKE** kompetence (scenarie)
- > **KORTE, AFGRÆNSEDE PERIODER → KORTE, OPSAMLLENDE KLASSESAMTALER**

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 15

 AARHUS UNIVERSITET

STRUKTUR Gennem VURDERINGS-SPRÆKSIS

- > Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni") vs. vurderingsfokus
- > Vurdering af få, udvalgte områder: **Vurderingsfokus**
- > **Konkret** feedback
- > Orienter eleverne
- > "Orienteret autonomi" (Højgaard, 2008)

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 16

 AARHUS UNIVERSITET

POINTE NR. 1 OG 2

- > It skal integreres i **MENINGSFULDE, SOCIALE** situationer, hvor fagligheden **ANVENDES** af **ELEVERNE**
- > I en vekselvirkning mellem **PRODUKTION** og **ANALYSE**
- > **STRUKTUR**
- > **VURDERINGSFOKUS**

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 17

 AARHUS UNIVERSITET 22. NOVEMBER 2014

FAGLIG LÆSNING OG SKRIVNING

SIMON SKOV FOUGT
PH.D.-STIPENDIAT, CAND.PÆD., LÆRER

I ALLE FAG

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

POINTE NR. 3A

- > Faglig læsning og faglig skrivning i **ALLE FAG**
- > Læsning og skrivning som **PERFORMATIVE** begreber
- > Læsning og skrivning som **PROCESSUELLE** begreber
- > **FAGLÆRERNE** skal undervise i læsning og skrivning af **FAGENES TEKSTER**
- > Udvikling af **FAGSPROG** gennem skrivning
- > Øget adgang til **FAGET** og dets **TÆNKNING** (Berge, 2009)

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 19

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

TRE FRAVÆR I ELEVERS LÆSNING

- > Fravær af tydeligt **LÆSEFORMÅL**: Hvad er det faglige formål med at læse teksten?
- > Fravær af fokuseret **TEKSTARBEJDE**: Den semiotiske bearbejdning/den forståelsesmæssige bearbejdning
- > Fravær af tekstcentreret **ELEVSTEMME**: Elevernes mulighed for at formulere sig fagligt med afsæt i teksten (Bremholm, 2013)

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 20

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

FAGTEKSTKENDETEGN

- > Svag kohærens – også vedr. de multimodale aspekter
- > Manglende eksplicite forbindelser
- > Tema-remå
- > I mindre grad teksternes teknikalitet og leksikalsk sværhedsgrad
- > Fagtermer
- > Objektiviseret fremstillingsform
- > Agens
- > Pædagogisk rekonkretisering
- > Nominaliseringer

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 21

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

BIOS C

- > Processer – i verber og i nominaliseringer
- > På alle trin i fødekæden **sker** der en forbrænding af organisk stof ved ånding. Her **frigøres** der en del kulstof i form af **kuldioxid** til luften
- > På alle trin i fødekæden **sker** der en **forbrænding af organisk stof** ved **ånding**. Her **frigøres** der en del **kulstof** i form af **kuldioxid** til luften

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 22

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONS

LAV LÆSEGUIDES

Læsevejledning og blogindlæg til session 7: Produktion og konsumtion af multimodale udtryk (22.10.13)
Begrebet multimodalitet er et problembar på dansk – og det skal vi forsøge at komme ind til kernen af i denne session.

- > Start med Strømme & Bråten (2007) som introducerende artikel. Læg dog særligt mærke til deres brug af begreberne *repræsentationsform* og *multimodalitet*.
- > Læs herefter Illum Hansen (2010) med multimodalitet for øje. Vær opmærksom på sammenhængen og forskellen på *repræsentationsform* og *modalitet*. Illum Hansen har valgt, at lyd ikke er en selvstændig repræsentationsform. Overvej under læsningen for og imod.
- > Nærlæs Løvland (2005), men du for dig selv sammenligner hendes forståelse af multimodalitetsbegrebet med Illum Hansens. Overvej "modaliteternes" *redundans* vs. *specialisering*.
- > Brug herefter Selardar og Kress som udgangspunkt for en blogrefleksion over multimodalitetsbegrebet.
- > Indkreds en definition på multimodalitet. Heri skal du behandle begreberne *multimodalitet*, *modalitet*, *mode* (*lingvisk*) og *repræsentationsform*. I din indkredsning skal du komme med konkrete eksempler på dine refleksioner over begreberne, så vidt det er dig muligt.
- > Kommenter på én af dine medstuderendes indlæg. Forsøg så vidt muligt at finde en studerende, som har en anden opfattelse end din.

I undervisningen problematiserer og præciserer jeg multimodalitetsbegrebet i et indledende oplæg, hvorefter I kommer til at diskutere det med udgangspunkt i jeres blogindlæg (speeddating).

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 23

AARHUS UNIVERSITET

LAV LÆSEGUIDES

- > Hvorfor skal eleverne læse teksten?
- > Hvad skal de have ud af det?
- > Hvordan kan eleverne få indflydelse?
- > Hvilke læsestrategier skal eleverne anvende? Hvordan kan jeg støtte det?
- > Samarbejde?
- > Produktion og analyse?

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT 24

AARHUS UNIVERSITET

FAGLIG LÆSNING I FAGENE

- > En forudsætning for faglig læsning er, at læreren ved, hvad læsningen i faget er kendetegnet ved
- > Førlæsning og forkundskaber: **STRUKTUR**
- > Tænk i **FAGLIG LÆSNING** og **SKRIVNING**
- > Tuft: Zig-zag-modellen
- > Vekselvirkning mellem produktion og analyse

> **FAGLÆRERANSVAR**

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 25

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSKOLER

POINTE NR. 3A OG 2

- > Faglig læsning og faglig skrivning i **ALLE FAG**
- > En vekselvirkning mellem **PRODUKTION** og **ANALYSE**
- > **STRUKTUR**: Læseguides

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 26

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSKOLER 22. NOVEMBER 2014

MULTIMODALITET

SIMON SKOV FOUGT
PH.D.-STIPENDIAT, CAND.PÆD., LÆRER

I ALLE FAG

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 27

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSKOLER

POINTE NR. 3B

- > Alle lærere skal undervise i **MULTIMODAL** læsning og skrivning i deres fag

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 28

AARHUS UNIVERSITET

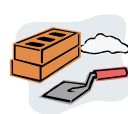
MULTIMODALITET

- > Multimodalitet
- > Repræsentationsform (semiotic mode)
- > Antal (lyd)
- > Måde (semiotisk ressource)

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 29

AARHUS UNIVERSITET

REPRÆSENTATIONSFORM

- > **RE-PRÆSENTERER** noget andet
- > Er et udtryk for noget andet
- > Et ord re-præsenter fx en genstand
- > Mursten →

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 30

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

MÅDE

- > Måden, skriften er skrift på
- > *Måden, skriften er skrift på*
- > Måden, skriften er skrift på
- > **Måden, skriften er skrift på**
- > *Måden, skriften er skrift på*

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 31

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

MULTIMODAL LÆSNING

En meningsmåling blandt 1072 folkeskolelærere lavet af DR Nyheder viser, at lærerne flygter fra regeringspartierne.

- Se lærernes opbakning til alle partierne nedenfor.

Parti	2011 (%)	2012 (%)
A	23.3	0.4
B	15.7	1.7
C	1.7	1.9
F	2.3	0.4
K	0.4	0.4
I	1.4	1.4
O	9.6	10.4
V	16.7	34.3
Ø	16.9	0.4
Vil ikke stemme blankt	0.4	0.4
Ønsker ikke at svare	0.4	0.4
Andet	0.4	0.4

Procent af stemmerne ved folketingsvalget i 2011
Procent af stemmerne, hvis der var valg i morgen

Grafik: Mia Hvidgaard, DR

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 32

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

MULTIMODAL LÆSNING

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 33

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

MULTIMODAL LÆSNING

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 34

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

POINTE NR. 3B

- > Alle lærere skal undervise i **MULTIMODAL** læsning og skrivning i deres fag
- > **FAGLÆRER-ANSVAR**
- > Læseguides
- > Skriveguides
- > Førlæsning/førskrivning: **STRUKTUR**
- > Vurderingsfokus i faserne: **STRUKTUR**
- > Vekselvirkning mellem produktion og analyse
- > Tuft: Zig-zag-modellen
- > Producer, analyser, simulere

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 35

AARHUS UNIVERSITET AUUC DEMONSTRATIONSSTRATEGI

POINTE NR. 1-3

- > It skal integreres i **MENINGSFULDE, SOCIALE** situationer, hvor fagligheden **ANVENDES** af **ELEVERNE**
- > I en vekselvirkning mellem **PRODUKTION** og **ANALYSE**
- > Alle lærere skal undervise i **MULTIMODAL** faglig læsning og skrivning i deres fag
- > Nøgleord: **STRUKTUR GENNEM VURDERINGSFOKUS**

FAGLIGHED OG IT
SIMON SKOV FOUGT 22. NOVEMBER 2014 36

SPØRGSMÅL?

- > *Spørgsmål eller kommentarer?*
- > **Tak for ordet**
- > sifo@edu.au.dk

FAGLIGHED OG IT 22. NOVEMBER 2014
SIMON SKOV FOUGT